

RhodoMania

het officiële orgaan van de
Nederlandse Rhododendron Vereniging

1/2026

COLOFON

BESTUUR

Voorzitter

Henk Borsje

Leiboom 17
4731 XG Oudenbosch
tel. +31 (0) 1388-3945
henk.borsje@gmail.com

Secretaris

Henri Speelman

Kopweg 17
9511 PL Gieterveen
tel. +31 (0) 599 64 83 97
henri_speelman@hotmail.com

Penningmeester

Maarten Reuderink

Kerstomaatplantsoen 18
1104 VE Amsterdam
mh.reuderink@upcmail.nl

Bestuursleden

Lysette Smulders

tel. +31 (0)6 536 72 853
ly.sette@live.nl

Theo Damen

tel. +31 (0) 317 41 44 71
rhodomania@hotmail.com

Petra Zwaan-Meijer

tel. +31 (0) 618266131
zwaan6@hotmail.com

EXCURSIECOMMISSIE

Petra Zwaan-Meijer
tel. +31 (0) 618266131
zwaan6@hotmail.com

PROMOTIECOMMISSIE

Lysette Smulders
tel. +31 (0)6 536 72 853
ly.sette@live.nl

REDACTIE

Theo Damen, Henk Borsje,
Marcel Meijer
mcmeijer@yahoo.com

Bijdragen aan RhodoMania

Kopij is altijd welkom! Uitgegeven artikelen gaarne één maand voor de verschij-

ningsdatum aanleveren. Bij voorkeur in Word per e-mail aan mcmeijer@yahoo.com; hier kunt u ook terecht voor verdere informatie waar de kopij aan moet voldoen. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te corrigeren, in te korten of te weigeren. In alle gevallen wordt met de auteur(s) overlegd. Beeldmateriaal in RhodoMania is gemaakt door de auteur(s) tenzij anders vermeld.

Verschijningsdata

RhodoMania verschijnt 1× per jaar.

Lidmaatschap

Aanmelden als lid kan via de website www.rhodovereniging.nl/lidmaatschap of via de secretaris Henri Speelman, tel. +31 (0) 599 64 83 97, e-mail henri_speelman@hotmail.com.

Advertenties

Wanneer u geïnteresseerd bent om te adverteren in RhodoMania of op onze website, dan kan dat natuurlijk. Voor informatie kunt u contact opnemen met secretaris Henri Speelman, tel. +31 (0) 599648397, e-mail henri_speelman@hotmail.com.

Betalingen

Contributie en donatie gaarne overmaken op NL62INGB0006318163 (voor internationale betalingen INGBNL2A vermelden), t.n.v. de penningmeester van de Nederlandse Rhododendron Vereniging te Made. Bij voorkeur door middel van een automatische incasso.

Internet

NRV: www.rhodovereniging.nl · Facebook: www.facebook.com/rhododendronvereniging

RhodoMania · ISSN 1571-7135

RhodoMania

1/2026 · het officiële orgaan van de Nederlandse Rhododendron Vereniging

IN DIT NUMMER

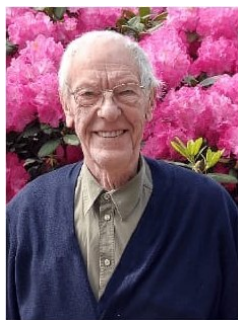
- 3 In Memoriam Leon De Clercq
- 4 Van de voorzitter
- 5 Reis naar Ierland in foto's — Petra Zwaan
- 7 Harde Gentse — Ronny Nagels
- 11 De Davidshof — Martina Müller
- 14 Kopij! Kopij! Kopij! — Joke de Boer
- 16 Bagatel 5: Bloemen — Theo Leijdens
- 17 Stekcursus bij Theo — Herma Spreij
- 19 Als laatste... — Petra Zwaan

ISSN 1571-7135

IN MEMORIAM

Leon De Clercq

Lochristi, 4 september 1936 — Destelbergen, 7 mei 2025

Op 7 mei 2025 overleed in Destelbergen Leon De Clercq, weduwnaar van Denise Van Damme. Hij werd geboren in Lochristi op 4 september 1936 en werd 88 jaar.

Leon was banketbakker van beroep, maar in de wereld van de rhododendron kennen we hem als gepassioneerd azalealiefhebber — en als één van de mannen aan wie we het voortbestaan van de harde Gentse azalea te danken hebben. Samen met Albert De Raedt en Jos Delvaux speurde hij na de Tweede Wereldoorlog heel West-Europa, Engeland en de Verenigde Staten af naar overgebleven exemplaren, bracht ze op naam en vermeerderde ze. Dat dit bijzondere Gentse erfgoed vandaag weer te bewonderen en — mondjesmaat — te verkrijgen is, is mede zijn verdienste.

Elders in dit nummer leest u meer over de geschiedenis van de harde Gentse azalea, het levenswerk waaraan Leons naam voor goed verbonden blijft.

Van de voorzitter

Henk Borsje, voorzitter NRV

Lang gewacht, niet stil gezwezen, nooit gedacht en uiteindelijk toch gekregen: uw RhodoMania, virtueel of als echt papier, ligt weer voor u. Gemakkelijk was het niet; iedereen wordt van alle kanten overspoeld met veelal slecht nieuws. Als je niet op past gaat een schuldgevoel ons bekruipen als we ons niet op de hoogte houden van alle absurditeiten die ‘verantwoordelijke’ mensen als normaal proberen te slijten. Wat rhododendrons betreft: websites, chatgroepen, Facebook en newsfeeds concurreren om ons nieuws te brengen. En om eerlijk te zijn, het NRV-bestuur zit gemiddeld ook al zo’n tien jaar op zijn plaats, wat een verfrissende blik op onze plantenwereld kan bemoeilijken.

Een tuin, groot of klein, is de bron van onze nieuwsgierigheid voor rhodo’s. Helaas dwaalt de aandacht, vooral voor de jongere generatie, af naar ogenschijnlijk meer opwindende zaken. De dopamine-hit noemen de psychologen dit. Op de langere termijn kan de mens zich hier niet door laten boeien; oppervlakkigheid en rusteloosheid gaan ons ten deel vallen. Onze tuinen worden anoniem, opgesierd met veel beton, steen en

met tot kunst verheven verroest staal. Dan zetten we er voor het gemak nog wat bamboe in. Niet echt een inspiratie om de schoonheid en diversiteit van rhododendrons te vinden.

Ik heb hoop dat vroeg of laat de nieuwsgierigheid van vooral de jongere generatie gaat ontwaken. Mensen kunnen toch niet altijd met de uitzonderlijkheid van hun kroost of hun ‘bucketlist’ bezig zijn? Dit alleen al is een dwingende reden om een vereniging als de NRV in stand te houden. Wel moeten we met de tijd mee gaan. Dankzij Petra Zwaan en echtgenoot Mars heeft de NRV een uitnodigende aanwezigheid op internet, de eerste plaats waar jong en oud gaat zoeken naar informatie. Ook zullen we zelf moeten experimenteren en documenteren hoe rhododendrons beter kunnen voldoen aan de eisen die het veranderende klimaat aan natuur en mens stellen. Daarnaast blijft de sociale functie belangrijk. Een groep vrienden die nieuwe geïnteresseerden hartelijk welkom heet moet onze kern zijn.

Kortom, de NRV, net als zoveel andere verenigingen die het van vrijwilligerswerk moeten hebben, moet een zichtbare rol blijven spelen in de toekomst.

Reis naar Ierland in foto's

Petra Zwaan

Omdat we, in ieder geval voor deze keer, hebben aangeboden om de RhodoMania in elkaar te zetten, en ik natuurlijk ook nog de excursies en de website doe, heb ik besloten om dit artikel hoofdzakelijk uit foto's te laten bestaan.

Het betreft onze reis naar Ierland, die helaas maar voor een paar NRV-mensen was weggelegd voordat de Engelse RCMG meldde dat de groep vol zat. Uiteindelijk haakten op letterlijk de dag van vertrek nog 2 mensen af, maar we waren alsnog met 30 man. Veelal Engelsen, 7 Nederlanders, een paar mensen uit België en 1 Zweed.

De dag van aankomst in Ierland zijn ik, Linda, Rinus en Leon nog naar tuinen geweest die niet door de groep werden bezocht — te weten Annes Grove en Derreen Gardens — voordat we ons bij de groep voegden. Die dag nog Blarney Castle bekeken, en toen begon de reis.

De eerste dag Dromana en Tourin Gardens bekeken. Toen door naar Lafcadio Hearn, een Japanse tuin. Dromana was nog wel lief, ik vond Tourin niet zo interessant. Maar de lunch daar was super! En Lafcadio

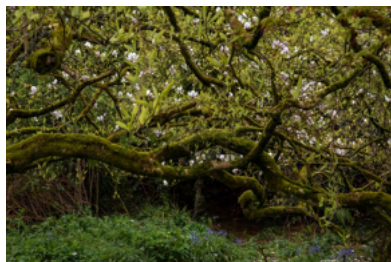
Hearn was zeker de moeite van een bezoekje waard, dat was prachtig.

De volgende dag Mount Congreve en Kilmacurragh bezocht, beide prachtige tuinen. Bij Mount Congreve ook nog een herinneringsdienst voor Seamus O'Brien bijgewoond en een magnolia geplant als aandenken. Seamus was degene die de hele Ierland-reis had opgezet, maar eind december vorig jaar overleed.

De volgende dag Mount Usher: een schattige tuin, en de rivier is prachtig, maar veel rhodo's waren er niet te vinden. Powerscourt daarentegen was enorm, prachtig en imposant. Ook weer een Japans gedeelte, dat klein maar prachtig was.

Helaas mochten we bij de allerlaatste tuin van de trip geen foto's maken, maar die tuin was toch het mooiste wat ik ooit gezien heb. De tuin behoort toe aan de bassist van U2, Adam Clayton, en met 3 gidsen zijn we de tuin doorgewandeld. Er mocht 1 groepsfoto genomen worden en die vindt u terug in de nieuwsbrief online.

Het was werkelijk een prachtige reis en we hebben genoten. Ik zou graag nog eens teruggaan naar Ierland.

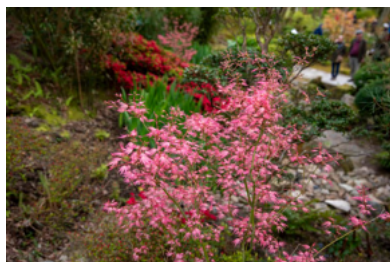
Een bemoste magnolia — Annes Grove

Dromana House

Uitkijk op de Atlantische Oceaan in Derreen

Esdoorn in Lafcadio Hearn

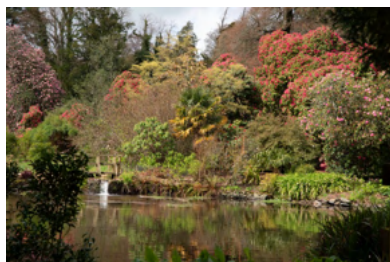
De tulpen bij Blarney Castle

De waterval bij Mount Congreve

Tourin House vanuit de tuin

Vijver omringd door rhododendrons —
Kilmacurragh

Het beekje door het park — Mount Usher

Het enorme kasteel van Powerscourt

ACHTERGROND

Harde Gentse

Ronny Nagels

Bij het woord rhododendron denken we allemaal onwillekeurig aan de groenblijvende plant met grote bladeren, eventueel nog aan de Japanse azalea maar, totaal ten onrechte, niet aan de bladverliezende harde Gentse.

De harde Gentse azalea (h.G.) is een bladverliezende struik die perfect winterhard is (vandaar het woord ‘harde’), in de lente bloeit en zowat 2 à 2,5 meter hoog en breed wordt. Sommige bloeien op het naakte hout, andere tussen het jonge frisgroene

blad. De bloemen zijn trompetvormig en de meeldraden komen mooi uit de bloembuis piepen. Heel wat selecties zijn echt welriekend en daarom zeer waardevol in de natuurlijke tuin, zeker in de bostuin. Hij komt dan best tot een rijke bloei als hij op een eerder lichte plaats staat, want voldoende licht is toch gewenst.

Alhoewel de meeste mensen hem nog steeds azalea noemen, moeten we hem tegenwoordig *Rhododendron* noemen.

Als we op zoek gaan naar de oorsprong van onze h.G., dan moeten we beginnen in 1797. Toen werd in Gent de Hortus Gandavensis geopend, een vrij te bezoeken parktuin waarin voor die tijd reeds een aantal planten groeiden die een openbaring konden worden genoemd. Iets later, in 1808, werd ook in Gent de Maatschappij voor Landbouw en Kruidkunde opgericht, die de belangstelling en kennis over planten stimuleerde.

Een siertuin, ook wel lusttuin genoemd, was nog niet voor de gewone mensen weggelegd; zij hadden in het beste geval een nutstuin waarin aardappelen en groenten geteeld werden. De rijkere burgerij kon die nieuwigheden in Gent bewonderen en natuurlijk werden die graag in hun parktuinen aangeplant.

Die nieuwigheden waren mondjesmaat naar Europa gebracht door zo-

genaamde planthunters. Vanuit Noord-Amerika hadden zij reeds een aantal bladverliezende rhododendrons meegebracht, zoals *R. calendulaceum*, *R. periclymenoides*, *R. viscosum*, *R. prinophyllum* en *R. flammeum*. Niet al deze nieuwigheden bleken evenwel even vorstbestendig.

Iets later (1793) volgde dan de *R. luteum*, een geel bloeiende en lekker geurende Europese soort uit de buurt van de Kaukasus, die zeer vorstbestendig is. Je vindt deze tegenwoordig nog terug in onze Kempense bossen. Hij ligt aan de basis van veel geurende selecties.

In 1823 kwam dan de *R. mollis* uit China hier toe; deze had wat grotere bloemen en bloeide iets vroeger in de lente. Groot voordeel was dat hij redelijk goed te stekken was. Deze soort is dan ook veel gebruikt bij de kruisingen die gemaakt zijn in Engeland en die we kennen onder de naam Knapp Hill-Exbury-hybrides, genaamd naar de twee kwekerijen.

Harde Gentse azalea 'Joseph Napoleon Baumann'

Al deze soorten werden in de eerste helft van de 19de eeuw gebruikt om kruisingen door te voeren, in de beginjaren uitsluitend door liefhebbers, want plantenkwekerijen zoals we die nu kennen, bestonden toen nog niet.

Een eerste figuur die we hier moeten vernoemen is Petrus Mortier (1768–1847), een Gentse bakker die erin slaagde om vroegbloeiende soorten te kruisen met latere. Zijn planten waren zeer geprezen en de rijkere burgers kochten graag bij hem om ze in hun parken te 'showen'; zij waren destijds synoniem van degelijkheid en het waren unieke pronkstukken. Het geheim van zijn kruisingen heeft hij nooit prijsgegeven en een naam heeft hij ze ook niet gegeven; ze werden met kleuraanduiding aangeboden.

In 1834 werden zijn planten overgenomen door Louis Verschaffelt, die het aanbod nog uitbreidde om het daarna door te verkopen aan Louis Van Houtte. In diens prijslijst 'Ghent Azaleas' van 1849 stonden 87 planten met kleurbeschrijving en stilaan begon de naamgeving op gang te komen. De h.G. was ondertussen een hot topic geworden. Vermeerderen met stek lukte helaas nog niet steeds en daarom werd het afleggen nog vaak toegepast.

Inmiddels was de belangstelling in de buurlanden ook gegroeid. In Duitsland had je bv. Rinz, die een aantal selecties lanceerde, waaronder ‘Narcissiflora’ en ‘Bartholo Lazzari’, die tegenwoordig nog wel te vinden zijn en zeker de moeite waard om zelf aan te planten. In Nederland had Koster intussen de ‘Hollandia’ op de markt gebracht, een vroegbloeiende gele, licht geurend. In Engeland, zoals eerder genoemd, waren vooral Knapp Hill en Exbury actief; zij gebruikten vooral de *R. mollis* en *R. viscosum* als ouders, zodat we hier toch al wat verder af zitten van de oorspronkelijke soorten waaruit de h.G. ontstaan zijn.

Harde Gentse azalea ‘Phebe’

Ondertussen zijn er al ruim 1000 hybriden geregistreerd, waarvan ongeveer 600 met beschrijving.

Na de Tweede Wereldoorlog bleef er van al deze schoonheden niet veel meer over in onze tuinen en bij onze kwekers. Gelukkig zijn drie Vlamingen, Albert De Raedt, Leon De Clercq

en Jos Delvaux, naarstig op zoek gegaan naar de overblijvers. Zij hebben gans West-Europa, Engeland en de V.S. afgespeurd en talloze planten teruggevonden, op naam gebracht en in beperkte hoeveelheden vermeerderd. Dankzij hen zijn de harde Gentse er nog!

Ondertussen zijn ze op een aantal plaatsen weer te bewonderen en worden ze, weliswaar mondjesmaat en onder liefhebbers, weer te koop aangeboden. Ga ze zeker eens zien in...

België	Arboretum Kalmthout (zeer mooie collectie) · Rivierenhof (ook zeer mooie collectie)
Duitsland	Rhododendronpark in Bremen (zeer de moeite waard) · Park der Gärten in Bad Zwischenahn (veel mollis-hybrides)

Engeland Windsor Great Park
· Sheffield Great
Park · Exbury
Gardens

Nederland In Trompenburg,
Belmonte en Van
Gimborn vind je wel
mooie
bladverliezende
rhodo's, maar het
aantal h.G. is eerder
beperkt. Hier is
meer aandacht naar
de mollis-hybrides
gegaan. Vooral in
Boskoop werd al
snel veel belang
gehecht aan
stekbaarheid en
grotere
bloemtrossen.

Harde Gentse azalea 'Velasquez'

Recenter zijn de occidentalis-hybrides op de markt gekomen, planten met grote, klokvormige bloemen. Ze zijn zeer waardevol en zeker 'Delicatissima', 'Exquisita' en 'Irene Koster' verdienen het uw tuin te sieren.

Als een van de allernieuwste ontwikkelingen kunnen we de *Rhododen-*

dron prinophyllum 'White Lights' ver-
noemen. Het is een witbloeiende,
langzaam groeiende beauty, in 1984
door de universiteit van Michigan ge-
lanceerd en zeer breed toepasbaar.

Zijn de h.G. nog de moeite waard
voor de moderne tuin? Zeker. Omdat
ze bladverliezend zijn, een zachte uit-
straling hebben en een mooi kader
vormen voor andere planten, mis-
staan ze niet in de grassentuin, de
prairietuin en, sorry voor de strenge
toepassers, de Oudolftuin. Vermel-
denswaard is tevens dat de bladver-
liezende rhodo's toch meer weer-
stand bieden tegen de klimaatopwar-
ming dan de grootbladige bladhou-
dende rhodo's.

Gevraagd naar de planten die het
aangenaamst geuren, komen de vol-
gende variëteiten het vaakst voor:
'Raphael De Smet', 'Bouquet de Flo-
re', 'Narcissiflora' en 'Soir de Paris'.

Hopelijk hebben we uw belang-
stelling voor deze schoonheden kun-
nen wekken en vooral... ga ze eens
opzoeken in één van de vermelde tui-
nen. Veel plezier!

*Zie ook het In Memoriam voor Leon De Clercq el-
ders in dit nummer.*

TUINPORTRET

De Davidshof — de rhododendronpassie van Rinus Manders

Martina Müller, Westerstede

Alle DRG-leden zijn verenigd door een gemeenschappelijk belang: een voorkeur voor planten met een focus op het geslacht *Rhododendron*. Mensen ontmoeten elkaar, lezen veel en wisselen ideeën uit. Maar een vereniging leeft ook in het bijzonder van die mensen die iets meer betrokkenheid meebrengen dan alleen het clublidmaatschap. Daarom worden Marinus Manders (roepnaam Rinus) en zijn tuin hier nu gepresenteerd.

Rinus is niet alleen al sinds jaar en dag lid van de Nederlandse Rhododendron Vereniging (NRV), in 2008 is hij ook lid geworden van de Duitse Rhododendronvereniging (DRG). Velen van ons kennen zeker de lange, sympathieke en altijd behulpzame Nederlander met de camera door zijn regelmatige deelname aan de DRG-tuinreizen en conferenties.

Rinus Manders in de Oude Botanische Tuin van Marburg, 2022. Foto: Hartwig Schepker

In het kader van de DRG-excursie 2015 in Nederland hebben we een bezoek kunnen brengen aan zijn eigen koninkrijk, de Davidshof in Koolwijk bij Herpen. Gelegen in een landelijke omgeving geeft Rinus hier op 5000 m² een plek aan een grote verscheidenheid aan planten, vooral natuurlijk zijn favoriete groep, de rhododendrons. Op de plaats van de boerderij van zijn ouders, geïnspireerd door de Engelse ‘woodland gardens’, legde hij een tuin aan die in het Nederlands bekend staat als ‘bostuin’.

Na zo’n 50 jaar verzamelpassie is er nu een collectie van zo’n 400 rhododendronsoorten en -cultivars ontstaan. De collectie is omgeven door bijzondere bomen zoals *Ginkgo*, *Meta-sequoia*, *Parrotia* en diverse *Acers*.

De Davidshof in Koolwijk bij Herpen vanuit de lucht. Foto: Rinus Manders

Om de spectaculaire hoofdbloei in het voorjaar in zijn tuin uit te breiden, heeft Rinus de laatste jaren ook zijn hart verloren aan het geslacht *Magnolia*. Hiervan omvat zijn collectie momenteel ongeveer 50 soorten, en om het tuinplaatje compleet te maken, bloeien er in het vroege voorjaar ook veel bolgewassen en camelia's.

Het is verbazingwekkend wat er van het voormalige stuk gras met berken, een paar vaste planten en een rode, witte en paarse rhododendron geworden is. Want, zoals Rinus van zichzelf zegt: 'veel verstand had ik in die tijd niet van planten en bomen, toen ik het grondstuk van mijn ouders overnam'.

Als onderdeel van zijn professionele activiteit was Rinus werkzaam als uitvoerder in een pijpleidingbouwbedrijf; hij was daardoor ook enkele keren langere tijd onderweg op de Britse eilanden. Daar leerde hij

het land uitgebreid kennen, ontdekte hij het Engelse landschap en de grootse tuincultuur. Uit deze fascinatie, en met de ervaring dat rhododendrons in hun kleuren diverser zijn dan rood, wit of paars, is niet alleen zijn prachtige collectietuin ontstaan, maar ook een rijkelijk vervuld leven na zijn pensionering, dat in de eerste plaats in het teken staat van rhododendrons.

Blik in de bostuin van Rinus Manders. Foto: Rinus Manders

Hoewel Rinus zelf geen rhododendronveredelaar en -kweker is, beschikt hij nu over de nodige kennis en ervaring om vakkundig en uitgebreid lezingen te geven over rhododendrons en hun toepassingen. Niet alleen tijdens zijn ambtstermijn van 2004 tot 2017 heeft hij deze activiteit uitgeoefend als lid van de raad van advies en het bestuur van de NRV, maar tot op de dag van vandaag geeft de nu 81-jarige lezingen en ontvangt hij groepen bezoekers van tal van verenigingen. Keer op keer brengt hij

niet alleen zijn eigen passie over, maar weet hij ook andere mensen te inspireren voor de diversiteit aan rhododendrons.

Sinds hij lid is bij de DRG, is hij hier betrokken met een andere passie: het organiseren en voorbereiden van reizen. Al vele jaren is hij zelfstandig in verschillende landen onderweg, maar ook als reisleader voor kleinere groepen, altijd weer graag in Engeland, Italië en Duitsland. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Rinus, mede dankzij zijn meertaligheid, actief in contact staat met het bestuur van de DRG en in belangrijke mate betrokken is bij de selectie van de te bezoeken tuinen en parken, vooral tijdens onze reizen naar het buitenland. Momenteel ondersteunt hij de planning van de jaarlijkse DRG-conferentie in de regio Niederrhein in mei 2025.

Rinus is nooit op pad zonder zijn camera en legt op deze manier alle bijgewoonde evenementen en reizen vast met uitstekende foto's. In de loop van vele jaren heeft hij, naast zijn prachtige tuin en indrukwekkende kennis, ook een uitgebreid en goed gesorteerd fotoarchief opgebouwd. Dus als u foto's mist van eerdere indrukken van DRG-reizen, kunt u contact opnemen met Rinus Manders. DRG-leden kunnen op afspraak ook een bezoek brengen aan de Davids-

hof. Meer informatie is te vinden op www.rhodovereniging.nl.

We hopen dat Rinus nog lang over de nodige kracht en gezondheid zal beschikken om deel te kunnen blijven nemen aan het verenigings- en sociale leven rondom rhododendrons.

Eén van de vele magnolia's in de Davidshof.
Foto: Rinus Manders

Opmerking van de redactie: Dit artikel is met toestemming van de auteur overgenomen uit het verenigingsblad van de Deutsche Rhododendron-Gesellschaft 'Rhododendron und Immergrüne', Band 38, december 2024. Vertaling: Rinus Manders.

Kopij! Kopij! Kopij!

Joke de Boer · april 2025

Dat werd op één van de bijeenkomsten geroepen door Theo. De stoute schoenen werden door mij aange trokken en ik probeerde onze tuin te beschrijven en te bekijken door de ogen van een ander. Meteen vielen mij allerlei dingen op, maar ik heb besloten om daar maar vrolijk aan voorbij te gaan.

Wat hebben we toch een prachtige maand maart gehad, zonovergoten. In februari waren we al volop bezig in de tuin, met de hogedrukspuit de terrassen onder handen genomen. En alvast een aanval op het onkruid gedaan. Hoe fijn is het om na een lange, grijze winter weer hele dagen buiten te kunnen zijn.

Zo nat als de winter was, zo droog is het nu. De sproeiers zijn weer volop in bedrijf. Zo ook in een nacht met -3 graden. Bij het openen, 's morgens, van de gordijnen wisten we niet wat we zagen. Wonder winterland in een tuin in een dorpje op de Veluwe. De rhodo's die al in bloei stonden hebben 'daag' gezegd, helaas. Maar de rest doet het prima!

De magnolia 'Emperor' staat majestueus achter in de tuin te bloeien, geflankeerd door de magnolia 'Ge-

nie'. Ook een door mij zelf gekweekte magnolia (zaad *geleend* in arboretum Gimborn, Doorn) bloeit volop. Dat laatste blijkt haast onmogelijk te zijn, volgens kenners.

Ook de kamerazalea 'Amalitha' staat er geweldig bij, zij heeft de hele winter door bloei gegeven en is nu een wolk van bloemen. Toen Hans in maart 2013 herstellende was van een hartoperatie, kwam Amalitha hem bezoeken, gewapend met deze azalea. Nadat de plant was uitgebloeid heb ik haar een plekje in de tuin gegeven en daar staat ze nu al 12 jaar gelukkig te zijn.

Ook de Taurus showt zijn scharlakenrode kleur met daarnaast de witte sternmagnolia en de roomkleurige camelia. De bosanemonen verspreiden zich door de hele tuin. Van Coen Zonneveld hebben we destijds een stek gekregen van de gevulde bosanemoon; deze gedraagt zich wat beschaafder en kent haar plaats. De bluebells staan ook op springen en evenals de anemonen gaan ook zij door de hele tuin. Er was een tijd dat ik het in toom probeerde te houden, maar ook ik ken inmiddels mijn plaats.

De geurende *Edgeworthia* trekt ook dit jaar weer veel vlinders, zoals de citroenvlinder, dagpauwoog, oranje-tipje en het boomblauwtje. Ook de aardhommel is weer druk bezig met

het bouwen van zijn nest. De vogelkastjes in de bomen zijn allemaal bezet en de eekhoorns zijn ook zeer bedrijvig.

De natuur komt weer helemaal tot leven, wat een fijn gevoel is dat. Voor jullie allen een hele fijne zomer toegewenst!

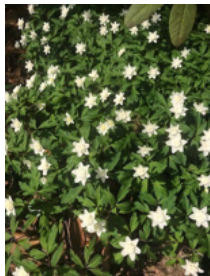
Navolgend wat impressies uit de tuin:

'Graziella' in het ijs

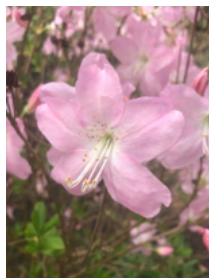
Edgeworthia in het ijs

Anemoon

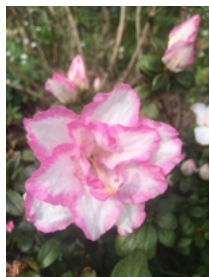
Oranjetipje

Rhododendron schlippenbachii

Rhododendron platypodum

'Amalitha' van dichtbij

R. platypodum van dichtbij

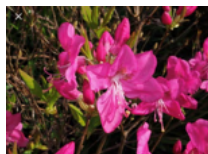
Magnolia 'Emperor'

Kamerazalea 'Amalitha'

Aardhommel

Rhododendron albrechtii

Vriendelijke groet, Joke de Boer

Bagatel 5 — Bloemen

Theo Leijdens

Over deze rubriek

Rhododendron Bagatellen zijn korte stukjes over eigenschappen en wetenswaardigheden van rhododendrons. Iedereen kan er een aanleveren: bij voorkeur niet langer dan één bladzijde in RhodoMania, met weinig tekst en een paar foto's ter verduidelijking. De afleveringen staan los van elkaar en kennen geen vaste volgorde.

De bloemen van rhododendrons bestaan uit (vanaf de bloemsteel gezien) een ongesplitst buisvormig deel (de bloembuis) die zich verder naar buiten toe splitst in meerdere afzonderlijke bloemlobben. De meeste rhododendronbloemen hebben 5 lobben. Achterin de bloem ontspruiten 1 stamper en meestal 10 meeldraden. Maar... een (beperkt) aantal soorten wijkt daarvan af.

Standaard	5 bloemlobben en 10 meeldraden
Soms	5 bloemlobben en 5 meeldraden
Ook komt voor	6 à 7 bloemlobben en meer dan 10 meeldraden

Rhododendron ririei — standaard: 5 bloemlobben, 10 meeldraden

Rhododendron occidentale — soms: 5 bloemlobben, 5 meeldraden

Rhododendron sinogrande — 6 à 7 bloemlobben, meer dan 10 meeldraden

Meestal gedragen rhododendronplanten zich netjes naar hetgeen hun genen hen voorschrijven, maar met

het aantal meeldraden nemen ze het soms niet zo nauw. Aan één en dezelfde plant zijn een aantal bloemen toebedeeld met een geïkt aantal, maar er zijn ook bloemen met een paar meeldraden meer of minder.

VERENIGINGSLEVEN

Stekcursus bij Theo

Herma Spreij · 27 september 2025

Ook dit jaar was Theo weer bereid om een stekcursus te geven. Zelfs twee zaterdagmiddagen achter elkaar was daar de mogelijkheid. Lysette had het administratieve gedeelte op zich genomen en ook dit liep weer prima. Theo had voor drankje, hapje en een smakelijke lunch gezorgd en er was ook appeltaart. En natuurlijk stond alles al klaar voor ons om te leren over het stekken van rhododendrons. En misschien wel voor de laatste keer... waarom, dat leg ik straks uit.

Maar nu eerst: de stekcursus. Wat een kennis en informatie heeft Theo! Eerst informatie over de drie hoofdgroepen van rhododendrons vanuit hun DNA-stam. We kregen de drie verschillende soorten te zien die in zijn tuin staan, waarbij hij ons onder andere soort blad, onderkant blad, zetting van de bladeren en bloemgroei toonde.

Vervolgens kregen we uitleg over de verschillende manieren van stek-

ken. Je hebt nog ent-stekken en Theo zijn specialiteit: stekken in turf. En daar zit nu het 'probleem': turf mag niet meer gestoken, afgegraven of verkocht worden! Dus wat nu? Op dit moment is er nog wel (100%) turfstrooisel te koop en een ander spul (wit): perliet.

Uitleg bij aankomst

Theo is aan het experimenteren geweest met alleen turfstrooisel, alleen perliet en een mengsel van turfstrooisel en perliet. Maar omdat turf opeens niet meer beschikbaar was en hij dus deze zomer voor het eerst hiermee aan de slag kon gaan, zijn de stekken en wortels nog lang niet genoeg gegroeid om een duidelijk resultaat te laten zien van welke methode het beste werkt. En wat als het turfstrooisel ook opdraakt?

Ons werd goed uitgelegd hoe we moeten stekken en wanneer — het beste is in juni, uit de zon — welk ge-

reedschap, wat eventueel extra te gebruiken, en het schoonmaken en goed onderhouden van het gereedschap. Na alle informatie, die we gelukkig ook nog op papier meekregen, konden we zelf aan de gang gaan.

In gesprek in de tuin van Theo

Theo had uitgelegd met welke verhoudingen we moesten werken: water, turfstrooisel, stekpoeder en zwavel spuiten. Een paar durfden het aan om alleen met perliet en stekpoeder te werken. En ja, we moesten zelf mengen, lekker met je schone handen in het mengsel met water kneden! Vervolgens moest je jouw bakje(s) vullen, daarna op een bepaalde manier het mengsel aandrukken en dan kon jij je stek gaan maken. Ook hier gaf Theo weer duidelijk advies, ook aan mij, waar ik blij mee was. Hij legde ook uit waar je de stek moest afsnijden van de tak, dat dikke jonge takken geholpen moeten

worden vanwege het grotere 'wond'-vlak, wat te doen met nieuwe bloemknoppen, et cetera.

Uiteindelijk zijn we allemaal rond vier uur weer huiswaarts gegaan met de doosjes (deze keer hoofdzakelijk kwark- en plattekaaspotten van 1 liter met deksel) met stekken en de informatie waar deze neer te zetten en hoe ervoor te zorgen.

De stekbakjes worden uitgedeeld

Theo toont de verschillende soorten in zijn tuin

Ik hoop oprecht dat we de cursus volgend jaar nog een keer kunnen doen, want het was genieten én leerzaam. Dank je wel Theo, voor je gastvrijheid en les. We hebben afgesproken dat we in het voorjaar Theo zouden laten weten hoe het met de stekken gaat en hoe ze eruitzien. Ook komt hiervan dan een vervolgverslag op de website, dus wordt vervolgd.

Als laatste...

Petra Zwaan

Uiteraard hebben we dit jaar nog een paar bijeenkomsten. De zomerexcursie heb ik maar even gelaten, om meerdere redenen. Ten eerste is dat de excursie die het minst bezocht wordt, ten tweede zijn de Nederlandse snelwegen een drama deze zomer en ten derde is er simpelweg te weinig tijd om dat goed te regelen. Maar de herfstexcursie en de ALV gaan natuurlijk gewoon door.

17 oktober 2026 — Herfstexcursie naar het Renkums Beekdal. We gaan hem zeker doen, want het is een prachtomgeving. Rinus en ik zijn er vorig jaar in de zomer geweest en alles zag er goed uit. Even kijken of we een gids kunnen regelen, maar dat ligt een beetje aan de prijs. Aanmelden kan bij mij of via de bekende website: rhodovereniging.nl/nrv-agenda/herfstexcursie-renkum.

14 november — ALV. Deze keer weer gewoon in Wageningen. Tussen 10 en half 11 kunt u binnenlopen. Om half 11 hebben we de ALV, rond twaalf pauzeren we voor de lunch (€ 15) en 's middags is er meestal wel een spreker die iets over planten of parken vertelt. Rond een uur of drie is alles weer afgelopen en is het huis-

waarts.

Ook leuk: volgend jaar april staat de Japanse Tuin in Hasselt op het programma.

Zwavelzwam op een boomstam, Arboretum Oostereng

De Japanse Tuin in Hasselt

RhodoMania

*het officiële orgaan van de
Nederlandse Rhododendron Vereniging*

Bij de voor- en achterpagina

Op beide omslagen staat *Rhododendron edgeworthii*, gefotografeerd in de Belmonte-vallei. Foto's: Theo Damen.

R. edgeworthii werd door Joseph Hooker in 1849 geïntroduceerd. Hij verzamelde deze soort in de dichtbeboste gebieden van de Himalaya tijdens zijn reis naar Sikkim.

Deze lepidote rhododendron heeft geurende bloemen en groeit in het wild op 1800 tot 3600 meter boven zeespiegel.

www.rhodovereniging.nl
www.facebook.com/rhododendronvereniging

ISSN 1571-7135